

SAVONIA

Tilinpäätösanalyysi

Case - yritys

Petri Kosunen

Opinnäytetyö

Valitse kohde.

Koulutusala Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	
Koulutusohjelma Liiketalouden koulutusohjelma	
Työn tekijä(t) Petri Kosunen	
Työn nimi Tilinpäätösanalyysi, case - yritys	
Päiväys 30.05.2012	Sivumäärä/Liitteet 39
Ohjaaja(t) Arja Hukkanen	
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t)	
<p>Tiivistelmä</p> <p>Opinnäytetyön tavoitteena oli tarkastella kohdeyrityksen taloudellista tilannetta tilinpäätösanalyysin kautta. Tilinpäätösanalyysissä tarkasteluajanjaksona olivat vuodet 2007 – 2011. Tarkoituksena oli laskea kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden tunnuslukuja ja verrata saatuja tuloksia yritystutkimusneuvottelukunnan antamiin ohjearvoihin.</p> <p>Aineistona tutkimuksessa on käytetty tilinpäätösanalyysiin liittyvää kirjallisuutta ja kohdeyrityksen tilinpäätöstietoja vuosilta 2007 – 2011. Kohdeyrityksen tilinpäätöstiedot siirrettiin Excel - taulukkolaskentaohjelmaan, jolla on laskettu kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden tunnuslukuja sekä tehty tuloslaskelman ja taseen oikaisut.</p> <p>Tutkimuksessa selvisi yrityksen taloudellinen tilanne ja kehittyminen. Kohdeyrityksen tunnusluvuisista saadut arvot ylittivät reilusti yritystutkimusneuvottelukunnan antamat ohjearvot. Yrityksen tunnusluvuissa vaihtelua oli jonkin verran, mutta taloudellinen tilanne oli pysynyt hyvänä jokaisen tunnusluvun osalta.</p>	
Avainsanat Tilinpäätösanalyysi, tunnusluku, kannattavuus, maksuvalmius, vakavaraisuus	

Field of Study Social Sciences, Business and Administration			
Degree Programme Degree Programme in Business and Administration			
Author(s) Petri Kosunen			
Title of Thesis Financial statement analysis, the case company			
Date	30.05.2012	Pages/Appendices	39
Supervisor(s) Arja Hukkanen			
Client Organisation/Partners			
<p>Abstract</p> <p>The purpose of this thesis was to examine the financial situation of the target company by analysing the balance sheet. The period of the balance sheet analysis was 2007 – 2011. The purpose was to calculate the indicators for profitability, liquidity and solvency and compare those to the guideline values given by the Committee for Corporate Analysis.</p> <p>Literature of balance sheet analysis and financial statements of the target company from years 2007 – 2011 were used in the research. The financial statements were transferred to Excel spreadsheet program which calculated the indicators for profitability, liquidity and solvency and also adjusted the balance sheet and income statement.</p> <p>The research analysed the company's financial situation and also how it had developed. The target company's indicators were much better than the guideline values of the Committee for Corporate Analysis. On the indicators there was some variation. However, the economic statement remained good for every indicator.</p>			
<p>Keywords</p> <p>Balance sheet analysis, indicator, profitability, liquidity, solvency</p>			

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO.....	6
2	TILINPÄÄTÖS	7
2.1	Tuloslaskelma	7
2.2	Tase.....	8
2.3	Rahoituslaskelma.....	9
2.4	Liitetiedot	9
2.5	Toimintakertomus.....	10
3	TILINPÄÄTÖSANALYYSI.....	11
3.1	Tilinpäätöstietojen oikaiseminen.....	12
3.2	Kannattavuuden tunnusluvut	19
3.3	Vakavaraisuuden tunnusluvut	21
3.4	Maksuvalmiuden tunnusluvut.....	22
4	KOHDEYRITYKSEN TILINPÄÄTÖSANALYYSI	24
4.1	Oikaistu tilinpäätös	24
4.2	Tunnuslukuanalyysi	24
5	JOHTOPÄÄTÖKSET JA ARVIOINTI	37
	LÄHTEET	

1 JOHDANTO

Opinnäyteyö on tehty kommandiittiyhtiölle, jonka toimiala on muualla luokittelematon yleiskäyttöön tarkoitettujen koneiden valmistus. Työn tarkoituksena on tutkia yrityksen tilinpäätöksiä vuosilta 2007 – 2011 ja saada yrittäjälle selkeää kokonaisuus yrityksen taloudellisesta tilanteesta tunnuslukuanalyysin kautta.

Teoria on jaettu tilinpäätöksen ja tilinpäätösanalyysin käsittelyyn. Tilinpäätöksen osuudesta on tarkoitus kertoa suppeasti ja mahdollisemman yksinkertaisesti. Pääpaino keskittyy tilinpäätösanalyysiin ja tunnuslukujen tulkintaan.

Opinnäyteyön empiirinen osuus sisältää vuosien 2007 – 2011 tilinpäätöksistä tunnuslukuanalyysin sekä yrityksen tuloslaskelma ja taseet ovat esitelty prosenttilukumuotoisina ja trendianalyysin kautta. Tarkoituksena on oikaista tilinpäätökset yritystutkimusneuvottelukunnan suositusten mukaisesti ja verrata tunnuslukuja yritystutkimusneuvottelukunnan antamiin ohjearvoihin.

Opinnäyteyön tutkimusongelmaksi ilmeni kysymys; millainen on yrityksen taloudellinen tilanne vuosina 2007 – 2011 ja kuinka se on kehittynyt ?

2 TILINPÄÄTÖS

Kirjanpitolain (KPL 3:1 §) mukaan tilinpäätökseen kuuluu neljä osaa: tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja liitetiedot. Rahoituslaskelmaa ei kuitenkaan edellytetä kaikilta kirjanpitovelvollisilta. Rahoituslaskelman laatiminen kuuluu julkisille osakeyhtiöille (Oyj), suurille yksityisille osakeyhtiöille (Oy) ja osuuskunnille. (Leppiniemi & Kykkänen 2010, 38 - 39.)

Tilinpäätöksen lisäksi tilikaudelta laaditaan toimintakertomus. Se ei kuulu osaltaan tilinpäätökseen, mutta sitä koskevat samanlaiset vaatimukset kuin tilinpäätöstäkin. Toimintakertomuksen laatiminen edellytetään pörssiyrityksiltä ja suurilta kirjanpitovelvollisilta. (Leppiniemi & Kykkänen 2010, 38 - 39.)

Tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa noudatetaan kirjanpitolain määrittämiä yleisperiaatteita. Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Kirjanpitovelvollisella voi olla sellaisiakin tapahtumia tms., jotka eivät riitä antamaan oikeaa ja riittävää kuva. Siinä tapauksessa on varmistettava ulkopuoliselta lukijalta liitetietoja antamalla oikea ja riittävä kuva. (Leppiniemi & Kykkänen 2010, 38 - 39.)

2.1 Tuloslaskelma

Tilinpäätöksen keskeiseen osaan kuuluvat tuloslaskelma ja tase. Tuloslaskelmassa selviää yrityksen taloudellinen tilanne sekä tilikauden voitto. Tarkemmin tuloslaskelmassa liikevaihdosta vähennetään kaikki liikevaihtoon vaikuttavat kulut, joista kulujen jälkeen jää tilikauden voitto. (Niskanen J & Niskanen M 2003, 17 - 18.)

Kirjanpitolaissa tuloslaskelma voidaan laatia kahdella tapaa: kululajipohjaisena tai toimintopohjaisena. Kululajipohjainen laadintatapa on selvästi yleisempi johtuen siitä, että se sisältää yksityiskohtaisempaa tietoa yrityksen liikevoiton muodostumisesta. Toinen syy saattaa olla siinä, että aiemman lainsäädännön mukaan Suomessa oli ainoastaan kululajipohjainen malli käytössä. (Niskanen J & Niskanen M 2003, 28 - 38.)

Toimintokohtainen tuloslaskelma poikkeaa kululajikohtaisesta liikevaihdon ja liikevoiton välisessä osassa. Kululajipohjaisessa tuloslaskelmassa liikevoiton selvittämiseksi vähennetään liikevaihdon ja muiden liiketoiminnan tuottojen lisäksi materiaalit ja palvelut, henkilöstökulut, poistot ja arvonalentumiset sekä liiketoiminnan muut kulut.

Toimintokohtaisessa tuloslaskelmassa ennen liikevoittoa liikevaihdosta vähennetään hankinnan ja valmistuksen kulut, myynnin ja markkinoinnin kulut, hallinnon kulut sekä liiketoiminnan muut kulut. Poistot sisällytetään eri toimintojen kuluihin. (Niskanen J & Niskanen M 2003, 28 – 38.)

2.2 Tase

Yrityksen taseesta löytyy kaksi osaa: Vastaavaa – ja vastattavaa - puoli. Vastaavaa - puoli kertoo yrityksen omaisuuden ja vastattavaa - puoli, kuinka toiminta on rahoitettu. (Niskanen J & Niskanen M 2003, 38.)

Seuraavassa taulukossa 1. on esitelty taseen rakenne.

TAULUKKO 1. Tase rakenne

VASTAAVAA

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet

Aineelliset hyödykkeet

Sijoitukset

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Vaihto-omaisuus

Pitkäaikaiset saamiset

Lyhytaikaiset saamiset

Rahoitusarvopaperit

Rahat ja pankkisaamiset

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen

Lyhytaikainen

Taseessa vastaavan - puolella erät jaotellaan pysyvään ja vaihtuvaan. Pysyvään vastaavaan kuuluvat monen tilikauden aikana tuloa tuottavat erät. Muut erät ovat vaihtuvaa vastaavaa. Vastattavaa - puolelle kuuluvat oma- ja vieras pääoma. Oma pääoma kattaa yrityksen omistajien sijoittaman osakepääoman, edellisten tilikausien voiton ja

tuloslaskelmasta saadun tilikauden voiton. Vierasta pääomaa ovat pitkä- ja lyhytaikaiset velat. (Niskanen J & Niskanen M 2003, 40 - 46.)

2.3 Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelmassa käy ilmi, mistä rahavirrat ovat muodostuneet ja mihin rahaa on mennyt tilikauden aikana. Rahavirtojen muodostuminen ja meno selviää rahavirtalaskelman kautta, jossa lasketaan liiketoiminnan, investointien ja rahoituksen rahan liikkeet. Liiketoiminnan rahavirtalaskelmassa selviää liiketoiminnasta tulleen rahan määrä, josta voidaan maksaa korvausta oman sekä vieraan pääoman sijoittajille ja kattaa osan tehdyistä investoinneista. Investointien rahavirta kertoo siitä, mihin rahaa on sijoitettu pitkällä aikavälillä. Yleensä investointeihin on käytetty enemmän rahaa kuin on myyty vanhaa tuotantovälineistöä tai saatu näistä sijoituksista korko- tai osinkotuloja. Rahoituksen rahavirta kertoo sen, miten investointien rahoitus on hoidettu ja kuinka paljon mahdollisesti osinkoja jaetaan. Tilinpäätöksessä rahoituslaskelman selvittämiseksi suoriteperusteiset luvut täytyy muuttaa maksuperusteisiksi. (Vilkkumaa 2011, 28 – 29.)

2.4 Liitetiedot

Kirjanpitolaissa ja – asetuksessa liitetiedot vaaditaan kaikilta kirjanpitovelvollisilta tilinpäätöksen yhteyteen. Liitetietojen tarkoitus on antaa yksityiskohtainen ja tilannekohtainen kuva yrityksen tilanteesta. Kirjanpitoasetuksessa vaaditaan seuraavia liitetietoja:

- tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot
- tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot
- taseen vastaavia koskevat liitetiedot
- taseen vastattavia koskevat liitetiedot
- tuloveroja koskevat liitetiedot
- vakuudet ja vastuusitoumukset
- tilintarkastajan palkkiot
- lähipiiriliiketoimet
- liitetiedot henkilöstöstä ja toimielinten jäsenistä
- omistukset muissa yrityksissä
- konserniin kuuluvaa kirjanpitovelvollista koskevat liitetiedot

Yksityisille elinkeinoharjoittajille ja muille pienille kirjanpitovelvollisille on säädetty lyhennetyt liitetiedot, jossa täytyy näkyä vakuudet ja vastuusitoumukset sekä peruste, jonka mukaista kurssia on käytetty muutettaessa ulkomaan rahasaamiset sekä velat ja muut sitoumukset Suomen rahaksi, jollei ole käytetty tilinpäätöspäivänä olevaa kurssia. Kuitenkin liitetietojen pitää aina varmistaa, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yrityksen tilanteesta. (Leppiniemi J & Leppiniemi R 2009, 165 – 167.)

2.5 Toimintakertomus

Toimintakertomus on tilinpäätöstä selventävä ja täydentävä asiakirja sekä sen tulee antaa yrityksen kehityksestä tietoa pitkän aikavälin tähtäimellä. Toimintakertomuksella on sama tehtävä kuin liitetiedoillakin eli varmistaa oikea ja riittävä kuva yrityksen tilanteesta. Kirjanpitolaissa (KPL 3:1.6) on määritelty vähimmäissisältö toimintakertomukselle. Siinä on esitettävä tiedot olennaisista tapahtumista tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen ja arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä selvitys tutkimus – ja kehitystoiminnasta. Pienten kirjanpitovelvollisten ei tarvitse liittää toimintakertomusta tilinpäätökseen, mutta liitetiedosta tulee näkyä ne tiedot, joita osakeyhtiölaki vaatii. (Leppiniemi J & Leppiniemi R 2009, 307 – 308.)

3 TILINPÄÄTÖSANALYYSI

Tilinpäätösanalyysillä tutkitaan yrityksen taloudellista kannattavuutta ja kehittymistä erilaisten tunnuslukujen ja menetelmien kautta, kuten yritystutkimus ja tunnusluku-analyysi. Tilinpäätösanalyysissä arvioidaan tunnuslukujen lisäksi niihin vaikuttaneita tekijöitä. Analyysissä pyritään selvittämään, ovatko tunnusluvuista saadut hyvät tai huonot arvot satunnaisia vai kertovatko ne pidemmän aikavälin muutoksista. (Niskanen J & Niskanen M 2003, 9- 10.)

Tilinpäätösanalyysin ensimmäinen vaihe on tuloslaskelman, taseen ja liitetietojen oikaiseminen. Tilinpäätöstietojen oikaiseminen täytyy tehdä, jotta tietoja voidaan verrata muiden yritysten tai saman yrityksen aikaisempiin tilinpäätöksiin. Toinen vaihe on valita mittauskohteet ja analyysiin käytettävä menetelmä. Tällöin saadaan selville analyysin käyttötarkoitus. Kolmannessa vaiheessa valitaan analyysitekniikka mittaamaan yrityksen taloudellista tilannetta, kuten esimerkiksi tunnuslukuanalyysi. Yleisemmin käytettävät analyysitekniikat voidaan luokitella prosenttilukumuotoiseen tilinpäätökseen, trendianalyysiin, tunnuslukuanalyysiin ja kassavirta-analyysiin.

Prosenttilukumuotoisella tilinpäätöksellä esitetään tilinpäätöksen erät prosentteina liikevaihdosta tai taseen loppusummasta. Trendianalyysissä vertaillaan prosenttilukumuotoista tilinpäätöstä useammalta peräkkäiseltä vuodelta pitäen ensimmäistä vuotta tarkasteluperiodin perusvuotena. Tunnuslukuanalyysissä lasketaan tuloslaskelman ja taseen eristä kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden tunnuslukuja. Kassavirta-analyysissä laaditaan kassavirta – tai rahoituslaskelmia, jossa liitetietojen avulla suoriteperusteisista tilinpäätöksen eristä tehdään maksuperusteisia. Erilaiset laskelmat eivät muodosta yksinään tilinpäätösanalyysia. Vieläkin tärkeämpää on osata analysoida ja arvioida laskelmista saatuja tuloksia. (Niskanen J & Niskanen M 2003, 19- 20.)

Tunnuslukuja analysoidessa on hyvä ottaa huomioon yrityksen tarpeet. Joillakin yrityksillä ei ole varsinaisia tavoitteita, kun taas toisilla yrityksillä tavoitteet ovat suuret tai jopa mahdottomia saavuttaa. Toinen huomioon otettava asia on, onko yrityksen taloudellinen suunta ylös – vai alaspäin ja mistä muutos johtuu vai onko muutoksella ollut merkitystä. Tunnuslukuja tulkittaessa ei kannata luottaa pelkästään yhteen tunnuslukuun vaan tulee käyttää sellaisia tunnuslukuja, jotka sopivat tarkasteltavan yrityksen liiketoiminnan arviointiin. (Salmi & Rekola-Nieminen 2004, 89 – 90.)

Tilinpäätöstä arvioidessa pitää ottaa huomioon, ettei tulkita enempää kuin mistä tilinpäätöksen on tarkoitettu kertoa lukijalle. Tilinpäätöksen tulkinnassa on rajoitteita, kuten: Kirjanpitoon rekisteröidään ainoastaan liiketapahtumia. Tilinpäätöksessä eivät näy oma osaaminen, itse luodut liikearvot ja monet muut aineettomat omaisuustekijät, jotka ovat tärkeitä kilpailukyvyyn kannalta. Poistosuunnitelman ja omaisuuden teknis-taloudellisen kuluman välillä voi olla suuria eroja, jonka takia tilinpäätöstä tehdessä voi käyttää aika paljon harkinnanvaraista menettelyä. Tilinpäätösajankohta voi olla sellainen, että esimerkiksi verotuksesta johtuvat muutokset vaikuttavat yritysten tekemiin siirtoihin tai osingon jakoihin. Rajoitusten takia täytyy muistaa, ettei tilinpäätös kerro aivan kaikkea yrityksen sen hetkisestä tilanteesta. (Salmi & Rekola-Nieminen 2004, 92 – 93.)

Tilinpäätöksen tietojen hyödyntämisessä käytetään yleensä suoriteperusteista tilinpäätösanalyysia. Analyysissä tarkastellaan yrityksen kannattavuutta, maksuvalmiutta ja vakavaraisuutta tunnuslukuanalyysin kautta. Tunnuslukuanalyysissä pienten yritysten kohdalla tilinpäätöstietojen oikaisuerien vaikutus on yleensä pieni. Hyvä analyysi sisältää aina useita peräkkäisiä vuosia. (Vilkkumaa 2011, 43.)

3.1 Tilinpäätöstietojen oikaiseminen

Tilinpäätösanalyysia varten on aluksi tehtävä tilinpäätöstietojen oikaiseminen. Tällä tarkoitetaan, että yrityksellä on mahdollisuus vaikuttaa tilinpäätöksen sisältöön erilaisilla harkinnanvaraisilla kirjauksilla. Tilinpäätöstietojen oikaisemiseen tarvitaan tuloslaskelman ja taseen oikaisut. Tilinpäätösanalyysin kannalta vuonna 1997 voimaan tullut uusi kirjanpitolainsäädäntö täydensi liitetietoja koskevia säännöksiä sekä arvostussäännöksiä tarkennettiin. Ennen uutta lainsäädäntöä kaikki valinnaisina olleet selvitykset ja arvostus- ja jaksotusperiaatteet ovat nykyisin lisättävä liitetietoihin. Uudistuksen myötä tilinpäätöstietojen oikaisutarve on vähentynyt tai mahdollisuudet oikaisujen suorittamiseen ovat parantuneet. (Kallunki & Kytönen 2002, 29 – 31.)

Tuloslaskelman oikaisut

Kirjanpitolain mukaan virallisessa tuloslaskelmassa ei enää esitetä myynti- tai käyttökate. Yritystutkimusneuvottelukunnan oikaistun tuloslaskelman kaavassa käyttökate on säilytetty. Oikaistussa tuloslaskelmassa lasketaan liiketoiminnan tuotot, käyttökate, liiketulos, nettotulos, kokonaistulos ja tilikauden tulos. (Niskanen J & Niskanen M 2003, 61 – 62.)

Liiketoiminnan tuottoihin kuuluvat sellaiset tuotot, jotka sisältyvät yrityksen varsinaiseen liiketoimintaan niin varsinaisessa kuin oikaistussa tuloslaskelmassa. Virallisessa tuloslaskelmassa voi esiintyä käyttöomaisuuden myyntivoittoja. Tällöin käyttöomaisuuden myyntivoitot täytyy kirjata oikaistussa tuloslaskelmassa satunnaisiin tuottoihin, jos ne syntyvät kokonaisen toimialan luopumisen yhteydessä. Virallista tuloslaskelmaa on oikaistava myös sellaisissa tapauksissa, joissa eriin on kirjattu kannattavuusvertailua vaikeuttavia kertaluonteisia eriä. (Niskanen J & Niskanen M 2003, 63.)

Käyttökate muodostuu, kun liiketoiminnan tuotoista vähennetään aine- ja tarvikekäyttö, ulkopuoliset palvelut, henkilöstökulut, laskennallinen palkkakorjaus, liiketoiminnan muut kulut ja valmistevaraston muutos. Oikaistussa tuloslaskelmassa aine- ja tarvikekäyttö saadaan vähentämällä virallisen tuloslaskelman aine- ja tavaraostoista joko varastojen lisäys tai lisäämällä varastojen vähennys. Ulkopuoliset kulut sisältävät erilaisia työsuorituksia, kuten alihankkijoiden palveluiden käytöstä johtuvat menot tai satunnaisen työvoiman käytöstä johtuvat vuokrausmenot. Virallisessa tuloslaskelmassa henkilöstökuluihin kirjataan palkat ja palkkiot, eläkekulut ja muut henkilösivukulut, kuten vakuutusmaksut ja sosiaaliturvamaksut. Oikaistussa tuloslaskelmassa nämä kaikki sisältyvät henkilöstökuluihin. (Niskanen J & Niskanen M 2003, 63 - 64.)

Oikaistussa tuloslaskelmassa esiintyy erä laskennallinen palkkakorjaus, joka pätee henkilöyhtiöihin. Tämä erä kannattaa tehdä, koska omistajan palkka voi vain poikkeustapauksissa olla kuluna tuloslaskelmassa. Henkilöyhtiön omistaja ottaa palkkansa lähes aina tuloslaskelman ohi taseen omasta pääomasta. Omistajan työpanos on yleensä suuri pienissä yrityksissä, joten pienten yritysten keskinäinen vertailu on hankalaa. Laskennallinen palkkakorjaus vaikuttaa kannattavuuden laskemiseen, jolla ei ole vaikutusta vakavaraisuuteen tai kassavirtaan. (Niskanen J & Niskanen M 2003, 64. YTN 2005, 16.)

Liiketoiminnan muut kulut sisältävät kaikki yrityksen liiketoimintaan vaikuttavat erät, joita ei mainita tuloslaskelmassa. Näitä voivat esimerkiksi olla vuokrat, mainos- ja markkinointikulut sekä luotto- ja omaisuuden myyntitappiot. Omaisuuden myyntitappiot siirretään oikaistussa tuloslaskelmassa satunnaisiin kuluihin, jos liiketoiminta on myyntihetkellä päättynyt ja erä ei enää liity liiketoimintaan. (Niskanen J & Niskanen M 2003, 64. YTN 2005, 17 – 18.)

Käyttökatteen muodostumiseen pitää vielä ottaa huomioon valmistevaraston muutos. Se saadaan lisäämällä valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutok-

seen valmistus omaan käyttöön. Tämä tarkoittaa, että yritys ottaa omaan käyttöön hyödykkeet, jotka ovat poistuneet myynnistä. (Niskanen J & Niskanen M 2003, 65. YTN 2005, 18.)

Liiketulos saadaan, kun käyttökatteesta vähennetään suunnitelman mukaiset poistot, arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä ja vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset. Suunnitelman mukaiset poistot tarkoittavat käyttöomaisuuserien hankintamenoja ja niiden käyttöikää. Tuloslaskelmaa pitää oikaista, jos käyttöomaisuuden määrä ja laatu eivät ole oikeassa suhteessa tai poistoajat ovat selvästi pidempiä kuin kirjanpitolautakunnan suositukset. Arvonalentumisilla tarkoitetaan sitä, jos hyödykkeen luovutushinta on laskenut pysyvästi. Vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset erään kirjataan tavanomaista suurempia arvonalentumisia, kuten poikkeuksista johtuvat vaihto-omaisuuden arvonalentumiset. (Niskanen J & Niskanen M 2003, 65. YTN 2005, 18 – 19.)

Liiketuloksesta päästään nettotulokseen, joka sisältää tuotot osuuksista ja muista sijoituksista, muut korko- ja rahoitustuotot, korkokulut ja muut rahoituskulut, kurssierot, sijoitusten ja rahoitusarvopapereiden arvonalentumiset ja välittömät verot. Tuotot osuuksista tarkoittavat lähinnä osingoista saatavia tuloja. Tuotot muista sijoituksista tarkoittavat oman ja vieraan pääoman sijoituksista ja veloista saatavia tuloja, jotka ovat tarkoitettu tuottamaan tuloa usean tilikauden aikana. Virallisessa tuloslaskelmassa näihin eriin on voitu kirjata kurssivoittoja tai yhtiöveron hyvitystä. Kurssivoitot täytyy siirtää oikaistussa tuloslaskelmassa kurssieroihin ja yhtiöveron hyvitys siirretään välittömiin veroihin. (Niskanen J & Niskanen M 2003, 66. YTN 2005, 20.)

Muihin korko- ja rahoitustuottoihin kuuluvat vaihtuviin vastaaviin ja rahoitusarvopapereihin kirjatut saamiset ja niiden kurssierot. Mahdolliset kurssivoitot siirretään oikaistussa tuloslaskelmassa kurssieroihin, kuten edellisessäkin erässä. Rahoitustuottoihin kuuluvat käyvän arvon muutokset siirretään kokonaistuloksen alle. Virallisessa tuloslaskelmassa korkokulut ja muut rahoituskulut sisältävät luotonantajille maksetut korot ja mahdolliset kurssitappiot. Kurssitappiot aivan kuten kurssivoitotkin siirretään kurssieroihin. Rahoituskuluissa voi olla rahoitusinstrumenttien käyvän arvon alentumista, joka oikaistussa tuloslaskelmassa siirretään kokonaistuloksen alle tuloksenjärjestelyeriin. (Niskanen J & Niskanen M 2003, 67. YTN 2005, 20 - 21.)

Kurssierot esiintyy vain oikaistussa tuloslaskelmassa, johon kuuluvat kurssivoitot – ja tappiot. Kirjanpitolain mukaan kurssieroja ei voi kirjata taseeseen. Sijoitusten ja rahoit-

tusarvopapereiden arvonalentumiset sisältävät pysyvien ja vaihtuvien vastaavien sijoitusten ja lainasaamisten arvonalennukset. Välittömät verot, joka on viimeinen erä ennen nettotulosta sisältää virallisessa tuloslaskelmassa tuloverot ja muut välittömät verot. Nettotulokseen vaikuttavia veroja ovat tilikauden tuloksesta aiheutuneet verot. Oikaistussa tuloslaskelmassa verot täytyy siirtää satunnaisiin tuottoihin tai kuluihin, jos ne sisältävät edellisten tilikausien maksettuja veroja tai veronpalautuksia. Laskennallisten verosaamisten ja – velkojen muutokset siirretään kohtaan muut tuloksen oikaisut. (Niskanen J & Niskanen M 2003, 68. YTN 2005, 21 - 22.)

Kokonaisuustulos muodostuu satunnaisten tuottojen ja kulujen eristä. Nettotulokseen joko lisätään tai vähennetään satunnaisia tuottoja, joita yleensä ovat varsinaisesta liiketoiminnasta poikkeavia kertaluonteisia tai tuloksen kannalta olennaisia summia. Varsinaisen tilikauden tulos saadaan, kun tase on oikaistu. (Niskanen J & Niskanen M 2003, 69. YTN 2005, 22.)

Taseen oikaisut

Taseen oikaisuilla pyritään poistamaan varallisuus, johon ei sisälly tulo-odotuksia. Yrityksen tilanne voi näyttää heikommalta taseessa kuin miltä oikea tilanne vaikuttaa. Taseessa ei huomioida ns. piilovarallisuutta esimerkiksi kiinteistöomaisuuden kannalta. Oikaistussa taseessa näkyvät ulkopuoliset sitoumukset, kuten leasingsopimukset. Ne ovat velanottoja, jotka tulisi käsitellä velkana tilinpäätösanalyysissä. Oman pääoman vähentämiseen pitää kirjata yrityksen ja omistajan väliset velkajärjestelyt, joihin ei liity todellista takaisinmaksua. (Salmi & Rekola – Nieminen 2004, 102.)

Oikaistun taseen vastaavaa – puolen pysyviin vastaaviin sisältyvät aineettomat – ja aineelliset hyödykkeet, sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset sekä leasingvastuukanta. Aineettomiin hyödykkeisiin aktivoidaan ainoastaan menoja, joita ovat tutkimus – ja kehittämismenot, liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet. Tutkimusmenot poistetaan oikaistussa taseessa, jos sillä ei ole selvää vaikutusta yrityksen tuloksen kannalta. Kehittämismenoja voidaan aktivoida taseeseen, jos ne täyttävät kauppa- ja teollisuusministeriön laatimat ehdot. Liikearvo muodostuu yrityskaupan tai fuusion yhteydessä. Kirjanpitolain suosituksen mukaan liikearvo tulisi kirjata kuluksi sen vaikutusaikana, joka on korkeintaan viisi vuotta. Liikearvo poistetaan taseen vastaavista ja vastattavaa – puolen omasta pääomasta, jos se osoittautuu arvottomaksi. Oikaistussa taseessa muut aineettomat hyödykkeet erästä poistetaan aktivointi kelvottomat kehittämismenot.

Kirjanpitolain mukaan muut aineettomat hyödykkeet poistetaan enintään viidessä vuodessa. (Niskanen J & Niskanen M 2003, 71 - 72. YTN 2005, 26 - 27.)

Aineellisiin hyödykkeisiin kuuluvat: Maa – ja vesialueet, joista ei yleensä tehdä poistoa. Rakennukset ja rakennelmat erässä peruskorjaukset ja muut suuret korjausmenot aktivoidaan rakennusten hankintamenoihin ja ne voidaan poistaa yhdessä rakennuksen kanssa. Koneet ja kalusto kirjataan kuluiksi aikana, joina ne vaikuttavat yrityksen toimintaan. Muut aineelliset hyödykkeet erään ei liity varsinaisia oikaisutarpeita. (Niskanen J & Niskanen M 2003, 72 - 73. YTN 2005, 28.)

Oikaistussa taseessa sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset käsittävät seuraavat erät: Sisäiset osakkeet ja osuudet, muut osakkeet ja osuudet, sisäiset saamiset ja muut saamiset ja sijoitukset. Sisäiset osakkeet ja osuudet erässä oikaisutarve syntyy, jos oma pääoma on menetetty ja osakkeet ovat arvottomia käytössä olevien tietojen perusteella. Tällöin osakkeiden tasearvo poistetaan omasta pääomasta ja osakkeista. Muut osakkeet ja osuudet sisältävät esimerkiksi osakeyhtiöiden osakkeita, avoimien ja kommandiittiyhtiöiden osuuksia sekä siirtokelpoisia liittymismaksuja. Tähän erään ei liity oikaisutarpeita. Sisäiset saamiset tarkoittavat konserniyhtiöiltä tai läheisiltä yhtiöiltä saatuja varoja. Oikaisutarpeita syntyy, mikäli henkilöyhtiöllä on saamisista vastuunalaisilta yhtiömiehiltä tai joko velallisen tai lainansaamisen takaisinmaksu on epävarmaa. Muut saamiset ja sijoitukset sisältävät saamisista, joiden lainojen takaisinmaksu aika on vähintään vuosi, kuten esimerkiksi optiolainat. Muita sijoituksia ovat edellisiin ryhmiin kuulumattomat pitkäaikaiset sijoitukset ja sellaiset sijoitukset, jotka eivät liity varsinaiseen liiketoimintaan. (Niskanen J & Niskanen M 2003, 73 - 74. YTN 2005, 29 - 30.)

Leasingvastuukanta esiintyy ainoastaan oikaistussa taseessa. Virallisen taseen liitetiedoista löytyvät voimassa olevien leasingsopimusten määrä. Leasing tarkoittaa koneiden ja laitteiden pitkäaikaista vuokrausta. Leasingvastuukanta oikaistaan taseen molemmille puolille omana eränään. (Niskanen J & Niskanen M 2003, 75. YTN 2005,30.)

Oikaistun taseen vaihtuviin vastaaviin kuuluvat vaihto-omaisuus, lyhyt aikaiset saamiset sekä raha ja arvopaperit. Vaihto-omaisuuksia voivat olla erilaiset varastot ja niiden hankintamenoihin kirjataan valmistuksesta ja hankinnasta aiheutuneet kulut. Vaihto-omaisuus pitää sisällään aineiden ja tarvikkeiden, keskeneräisten ja valmiiden tuotteiden sekä muun vaihto-omaisuuden erät. Aineet ja tarvikkeet ovat tuotteiden

valmistukseen käytettäviä raaka-aineita ja muita välittömästi valmistukseen käytettäviä tai tarvittavia tarvikkeita. Keskeneräiset tuotteet tarkoittavat tilinpäätöshetkellä valmisteilla olevia tuotteita tai projekteja, kun taas valmiit tuotteet ovat yrityksen valmistamia ja myytäväksi laittamia tuotteita. Muu vaihto-omaisuus voi käsittää esimerkiksi myytäväksi tarkoitettuja arvopapereita, kiinteistöjä tai osakkeita. Oikaisu tulee syntyä, jos tukku – tai vähittäiskaupan alalla oleva yritys on kirjannut vaihto-omaisuuden valmiiden tuotteiden erään. Tällaisessa tapauksessa erä siirretään kohtaan aineet ja tarvikkeet. (Niskanen J & Niskanen M 2003, 75. YTN 2005, 31.)

Lyhyt aikaiset saamiset sisältävät myyntisaamiset, sisäiset ja muut sisäiset myyntisaamiset sekä muut saamiset. Myyntisaamisia täytyy oikaista, jos yritys käyttää factoringrahoitusta ja soveltaa sen nettokirjaustapaa. Tämä kirjaustapa tarkoittaa sellaista osaa myyntisaamisista, jota ei ole rahoitettu factoringilla, jolloin factoringluotto on taseen ulkopulista rahoitusta. Oikaisu tapahtuu siten, että factoringluotto lisätään oikaistussa taseessa myyntisaamisiin ja lyhytaikaisiin velkoihin. Sisäiset myyntisaamiset ovat myös sellainen erä, joka esiintyy vain oikaistussa taseessa. Virallisessa taseessa esiintyvät saamiset saman konsernin yrityksiltä ja saamiset omistusyhteisyyksiltä. Edellä mainituista eristä pitää erotella myyntisaamisten osuudet, jotka yhdistetään sisäisiin myyntisaamisiin. Loput näistä eristä yhdistetään erään muut sisäiset saamiset. Muut saamiset erään kirjataan virallisessa taseessa olevat lyhyt aikaiset erät, joita ovat lainasaamiset, muut saamiset, maksamattomat osakkeet tai osuudet ja siirtosaamiset. Muut saamiset erää oikaistaan siten, että mahdollisesti olevat osinkotulot poistetaan saamisista ja omasta pääomasta. (Niskanen J & Niskanen M 2003, 75 - 76. YTN 2005, 32 - 33.)

Oikaistun taseen vastaavaa – puolen viimeisenä eränä esiintyy rahat ja rahoitusarvopaperit. Siihen on yhdistetty virallisesta taseesta rahoitusarvopaperit ja rahat ja pankkisaamiset. Yhteenvetona vastaavaa – puolen oikaistussa taseessa leasingvastuu on taseen loppusummaa kasvattava tekijä ja joltain osin virallisen taseen erät järjestellään ja yhdistellään uudelleen. (Niskanen J & Niskanen M 2003, 76 - 77. YTN 2005, 33.)

Oikaistun taseen vastattavaa – puolen omaan pääomaan kuuluvat osakepääoma, ylikurssirahasto, muut rahastot, kertyneet voittovarot, tilikauden tulos ja pääomalainat. Taseen erä osakepääoma koskee osakeyhtiötä. Muissa yhtiömuodoissa erä kattaa yritykseen sijoitetun perus- tai osuuspääoman, joita ei oikaista vaan luvut saadaan suoraan virallisesta taseesta. Oikaisu tarpeita ei myöskään sisälly ylikurssira-

hasto erään. Tätä erää voidaan käyttää rahastoantina osakepääoman korotukseen. Muut rahastot erää käytetään osakepääoman korottamiseen sekä tappioiden kattamiseen. Tähän erään on liitetty virallisesta taseesta vararahasto, yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen mukaiset rahastot ja muut rahastot. Muut rahastot erää ei tarvitse oikaista kuten ei myöskään kertyneet voittovarot erää. Kertyneisiin voittovaroihin kirjataan virallisen tilinpäätöksen tilikauden voitto tai tappio, joista on vähennetty maksetut osingot. Tilikauden tulos kertoo kuluvan tilikauden voiton tai tappion. Tilikauden tulosta oikaistaan siirtämällä osingonjako voittovaroihin, jos yritys on kirjannut kuluvalta tilikaudelta jaettavan osingon osingonvelaksi ja vähentänyt summan omista pääomisistä. Oikaistussa taseessa pääomalainat kuuluvat omaan pääomaan, vaikka virallisessa taseessa se on omana eränään. (Niskanen J & Niskanen M 2003, 77 - 79. YTN 2005, 34 – 35.)

Oikaistussa taseessa omaan pääomaan lisätään poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset sekä oman pääoman oikaisu. Poistoero koostuu poistojen ja suunnitelman mukaisten poistojen erotuksesta ja se ei voi koskaan olla negatiivinen. Oikaisu tulee syntyä, jos yritys ei ole siirtänyt yhtiöverokannan mukaista osuutta poistoerosta laskennalliseen verovelkaan. Vapaaehtoiset varaukset, johon kuuluvat investointi-, toiminta- tai muut varaukset ovat luonteeltaan samanlaisia kuin poistoerot. Oman pääoman oikaisu erää on tarpeen oikaista, jos viralliseen taseeseen on aktivoitu perustamis- tai tutkimusmenoja, kehittämismenoja, kurssitappioita tai eläkevastuuvajasta. (Niskanen J & Niskanen M 2003, 79 - 80. YTN 2005, 36 – 37.)

Vastattavaa – puolen vieras pääoma koostuu pitkäaikaisista ja lyhytaikaisista veloista, laskennallisesta verovelasta, pakollisista varauksista ja leasingvastuukannasta. Pitkäaikaisen velkojen erään kuuluvat lainat rahoituslaitoksilta, eläkelainat, saadut ennakot, sisäiset velat ja muut pitkäaikaiset saamiset. Lainat rahoituslaitoksilta erää oikaistaan, jos ulkomaanvaluutan lainoihin liittyvät kurssitappiot on virallisessa tilinpäätöksessä siirtosaamisissa. Oikaisu tapahtuu poistamalla kurssitappiot siirtosaamisista sekä omasta pääomasta. Eläkelainat tarkoittavat eläkelaitoksille maksettujen vakuutusmaksujen takaisinlainauksena muodostuneita velkoja. Saadut ennakot erää koostuu yrityksen tuotannollisen toiminnan hyödykkeiden tai palveluiden myynnistä ennen niiden toimittamista asiakkaalle. Sisäiset velat koostuvat virallisen taseen eristä velat saman konsernin yrityksille ja velat omistusyhteisy yrityksille. Tunnuslukulaskelmassa nämä velat ovat korollisia velkoja. Muut pitkäaikaiset velat, joihin kuuluvat virallisesta taseesta ostovelat, rahoitusvekselit, muut velat ja siirtovelat ovat myös korollisia velkoja tunnusluja laskettaessa. Pitkäaikaisen pääoman eristä oikaisutarpei-

ta kohdistuu ainoastaan erään lainat rahoituslaitoksilta. (Niskanen J & Niskanen M 2003, 80 - 81. YTN 2005, 38 – 39.)

Oikaistussa taseessa laskennallisesta verovelasta poistoeroista ja vapaaehtoisista varauksista siirretään yhtiöverokannan laskennallinen osuus verovelkaan, jota ei oikaista tuloslaskelmaan. Pakolliset varaukset ovat yleensä korottomia pitkäaikaisia velkoja. Tätä erää oikaistaan taseen ulkopuolisen eläkevastuuvajauksen määräämällä tavalla. Vastaava summa lisätään pakollisiin varauksiin sekä oman pääoman oikaisuerään. Oikaistun taseen vastattavaa – puolelle kuuluu myös leasingvastuukanta, joka on esitelty teoriassa jo aiemmin taseen vastaavaa – puolella. (Niskanen J & Niskanen M 2003, 81. YTN 2005, 39.)

Lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan sisältyvät korolliset lyhytaikaiset velat, saadut ennakot, ostovelat, sisäiset ostovelat, muut sisäiset velat ja muut korottomat lyhytaikaiset velat. Korolliset lyhytaikaiset velat erässä oikaisu tapahtuu, jos yrityksellä on factoringluottoa. Tällaisessa tapauksessa taseen ulkopuolinen factoringluotto lisätään korollisiin lyhytaikaisiin velkoihin. Saatujen ennakoiden erää niin pitkäaikaisissa kuin lyhytaikaisissa veloissa ei huomioida veloiksi laskettaessa lyhyen aikavälin maksuvalmiutta. Ostovelat ovat tavarantoimittajilta saatuja lyhytaikaisia velkoja. Ne oikaistaan siinä tapauksessa, jos ostovelkoihin sisältyy osamaksuvelkoja. Oikaisu kirjataan siirtämällä erät lyhytaikaiseen korolliseen vieraaseen pääomaan. Muut korottomat lyhytaikaiset velat erää oikaistaan, jos niihin on kirjattu osingonjako, joka koskee kulu- luvun vuoden tulosta. Tässä tapauksessa erä siirretään voittovaroihin. Vastattavaa - puolen oikaistussa taseessa leasingvastuu nostaa taseen loppusummaa aivan kuten vastaavaa – puolellakin. Joissain tapauksissa oikaistut erät vaikuttavat omaan pääomaan oman pääoman oikaisuerän kautta. (Niskanen J & Niskanen M 2003, 82 - 83. YTN 2005, 40 - 42.)

3.2 Kannattavuuden tunnusluvut

Kannattavuuden tunnuslukuja esitetään yleensä kahdella tavalla. Yrityksen tilikauden tulosta verrataan joko liikevaihtoon tai pääomaan. Liikevaihtoon verrattavaa esitystapaa ilmaistaan voittoprosentti-lähestymistavalla. Voittoprosentti kertoo lähinnä yrityksen toiminnan kannattavuudesta ja sen kehittymisestä, joten tätä lähestymistapaa ei juurikaan käytetä yritysten välisissä vertailuissa. Tavallisin voittoprosenttia mittaava tunnusluku on liikevoittoprosentti, joka lasketaan seuraavasti.

Liikevoittoprosentti = liikevoitto / liikevaihto X 100 % (Leppiniemi & Kykkänen 2010, 163.)

Voittoperusteinen tunnusluku voi olla myös käyttökateprosentti, joka kertoo yrityksen voiton ennen poistojen vähentämistä. Se saadaan, kun liikevoittoon lisätään poistot ja arvonalentumiset. Käyttökateprosentin kaava on seuraava.

Käyttökateprosentti = käyttökate / liikevaihto X 100 % (Leppiniemi & Kykkänen 2010, 163.)

Pääoman tuottoprosentin tunnuslukua käytetään yleisesti yritysten välisissä vertailuissa. Pääoman tuottoprosenttia voidaan tarkastella useasta eri näkökulmasta. Yleensä sitä tarkastellaan oman ja vieraan pääoman sijoittajien yhteensä sijoittamalleen pääomalle samaa korkoa, mutta sitä voi myös tarkastella kokonaispääoman kannalta. Kokonaispääoman tuottoprosentin tunnusluvulla arvioidaan yrityksen tilannetta kokonaistalouden kannalta. Tunnuslukua laskettaessa kokonaispääoma suhteutetaan yrityksen aikaansaamaan lisäarvoon omistajille, rahoittajille ja yhteiskunnalle.

Kokonaispääoman tuottoprosentti = (voitto + rahoituskulut + verot) / kokonaispääoma X 100 % (Leppiniemi & Kykkänen 2010, 164 - 165.)

Kokonaispääoman tuottoprosentille on olemassa ohjearvoja, jotka perustuvat yrityksen riskillisyyttä koskeviin eroihin. Ohjearvot ovat suuntaa antavia ja yrityskohtaisia.

Yli 10 %	Hyvä
5 – 10 %	Tyydyttävä
Alle 5 %	Heikko

Oman pääoman tuottoprosentin kaava kertoo, kuinka paljon yritys on tehnyt tuloa keskimäärin tilikauden aikana oman pääoman avulla.

Oman pääoman tuottoprosentti = voitto / oma pääoma keskimäärin tilikaudella X 100 % (Leppiniemi & Kykkänen 2010, 164.)

Sijoitettu pääoma saadaan vähentämällä taseen loppusummasta korottomat erät, kuten ennakot, ostovelat ja siirtovelat. Sijoitetun pääoman tuotto prosentille on myös olemassa ohjearvoja, jotka perustuvat yrityksen riskien eroihin aivan kuten kokonaispääomassakin. Sijoitetun pääoman tuotto prosentti lasketaan seuraavalla tavalla.

Sijoitetun pääoman tuotto prosentti = $(\text{voitto} + \text{rahoituskulut}) / \text{sijoitettu pääoma keskimäärin tilikaudella} \times 100 \%$

Ohjearvot sijoitetulle pääomalle:

Yli 15 % Hyvä

0 – 15 % Tyydyttävä

Negatiivinen Heikko

(Leppiniemi & Kykkänen 2010, 164.)

3.3 Vakavaraisuuden tunnusluvut

Vakavaraisuuden tunnusluvuilla mitataan yrityksen rahoitusriskiä. Mitä enemmän yrityksellä on vierasta pääomaa, sitä huonompi on yrityksen vakavaraisuus. Vakavaraisuutta laskettaessa yleisesti käytetään omavaraisuusasteen kaavaa.

Omavaraisuusaste prosentti = $\text{oma pääoma} / \text{koko pääoma} \times 100 \%$

Yleensä koko pääoma otetaan taseen loppusummasta, josta vähennetään saadut ennakot. Omavaraisuusasteelle on olemassa ohjearvoja. Tässäkin tapauksessa ohjearvot ovat suuntaa antavia. Yrityksen suurtakin velkaantumista voidaan pitää hyväksyttävänä, jos toiminnan riski on alhainen ja tulokehitys hyvä ja vakaa. Pienikin velkaantuminen voi olla huolestuttava tekijä, jos yrityksen tulot vaihtelevat voimakkaasti tilikausien välillä tai tulokehitys on vähäistä ja yrityksellä esiintyy tappiollisia tilikausia. (Leppiniemi & Kykkänen 2010, 166.)

Ohjearvot omavaraisuusasteelle

Yli 40 % Hyvä

20 – 40 % Tyydyttävä

Alle 20 % Heikko

Suhteellinen velkaantuneisuus tunnusluvulla mitataan yrityksen veloista johtuvia rasitteita ja niissä tapahtuvia muutoksia. Jaettavana olevat velat saadaan taseesta, jossa vieraasta pääomasta vähennetään saadut ennakkomaksut. Suhteellinen velkaantuneisuus lasketaan seuraavasti.

Suhteellinen velkaantuneisuus = taseen velat / liikevaihto X 100 %

Ohjearvot suhteelliselle velkaantuneisuudelle

Alle 40 %	Hyvä
40 – 80 %	Tyydyttävä
Yli 80 %	Heikko

(Leppiniemi & Kykkänen 2010, 166 - 167.)

Vakavaraisuutta voi myös mitata gearing tunnusluvulla, jolla verrataan korollisen vieraan pääoman määrää, josta on vähennetty rahat ja rahoitusarvopaperit oman pääoman määrään. Kaava on seuraavanlainen.

Gearing = (korollinen vieras pääoma – rahat ja rahoitusarvopaperit) / oma pääoma X 100 %

Yrityksen vakavaraisuus on yleensä riittävä, jos gearing tunnusluku antaa enintään arvon sata. (Leppiniemi & Kykkänen 2010, 167.)

3.4 Maksuvalmiuden tunnusluvut

Yrityksen maksuvalmius kertoo siitä, että pystyykö yritys selviytymään jatkuvasti maksuvelvoitteista. Yrityksen hyvä maksuvalmius helpottaa selviytymään maksuista ja se pystyy toteuttamaan ostonsa edullisemmin. Hyvä maksuvalmius antaa yritykselle mahdollisuuden käyttää käteisalennuksia. Yleiset tunnusluvut ovat quick ratio ja current ratio. Quick ratio tunnusluvussa verrataan rahoitusomaisuuden määrää lyhyt aikaiseen vieraaseen pääomaan, josta on vähennetty saadut ennakot. Maksuvalmiuden katsotaan olevan hyvä, jos rahoitusomaisuus riittää kattamaan lyhyt aikaisen vieraan pääoman. Quick ratio lasketaan seuraavasti.

Quick ratio = rahoitusomaisuus / lyhyt aikainen vieras pääoma

Ohjearvot quick ratiolle

Yli 1	Hyvä
0,5 – 1	Tyydyttävä
Alle 0,5	Heikko

(Leppiniemi & Kykkänen 2010, 167 - 168.)

Current ratio tunnusluvussa verrataan rahoitus – ja vaihto-omaisuuden määrää lyhyt aikaiseen vieraaseen pääomaan seuraavalla tavalla.

Current ratio = (Vaihto-omaisuus + rahoitusomaisuus) / lyhyt aikainen vieras pääoma

Ohjearvot current ratiolle

Yli 2	Hyvä
1 – 2	Tyydyttävä
Alle 1	Heikko

(Leppiniemi & Kykkänen 2010,168.)

Quick ratio ja current ratio mittaavat yrityksen tilinpäätöshetken tilannetta, joka voi vaihdella suurestikin tilikauden aikana. Tunnuslukujen käytettävyyttä voi haitata rahoitusomaisuuteen sisältyvät arvottomat erät, kuten luottotappioiksi katsottavat myyntisaamiset. (YTN 2005, 67.)

Maksuvalmiutta voi myös mitata käyttöpääoma tunnusluvulla, jolla tutkitaan yrityksen pysyväluonteista rahoitustarvetta. Yrityksen rahoitustilanne näyttää hyvältä, jos käyttöpääoma on rahoitettu pysyvällä omalla pääomalla tai vieraalla pääomalla, jota ei tarvitse palauttaa. Käyttöpääoma lasketaan seuraavasti.

Käyttöpääoma = vaihto-omaisuus + myyntisaamiset - ostovelat

(Leppiniemi & Kykkänen 2010, 169.)

4 KOHDEYRITYKSEN TILINPÄÄTÖSANALYYSI

Kohdeyritys on luokiteltu kaupparekisterissä toimialaan muualla luokittelematon yleiskäyttöön tarkoitettujen koneiden valmistus (28290). Tähän kuuluu muiden muualla luokittelemattomien erikoiskoneiden ja laitteiden valmistus riippumatta siitä, käytetäänkö niitä teollisuuden tuotantoprosessissa (Tilastokeskus.)

Yritys on perustettu joulukuussa 2003 ja virallinen liiketoiminta on alkanut vuonna 2004. Yrityksen pääasialliseen toimenkuvaan kuuluvat palokaluston huolto, palovartiointi ja sprinklerihuolto. Tällä hetkellä yrityksellä on omistajan lisäksi kaksi työntekijää, mutta työntekijöiden määrä on vaihdellut tarkasteluajanjakson 2007 – 2011 välillä.

4.1 Oikaistu tilinpäätös

Tuloslaskelman ja taseen oikaisu on välttämätöntä tehdessä tunnuslukuanalyysiä. Kohdeyrityksen tilinpäätöksen oikaisu on tehty yritystutkimusneuvottelukunnan suositusten mukaisesti. Materiaali oikaisua varten on saatu kohdeyrityksen tilinpäätöksistä vuosilta 2007 – 2011. Oikaisu on toteutettu Excel – taulukkolaskentaohjelmaa käyttäen.

Kohdeyrityksen kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden tunnuslukuja verrataan yritystutkimusneuvottelukunnan antamiin ohjearvoihin. Virallisen ja oikaistun tuloslaskelman ja taseen välillä ei ole merkittävää oikaisutarvetta johtuen yrityksen pienestä koosta.

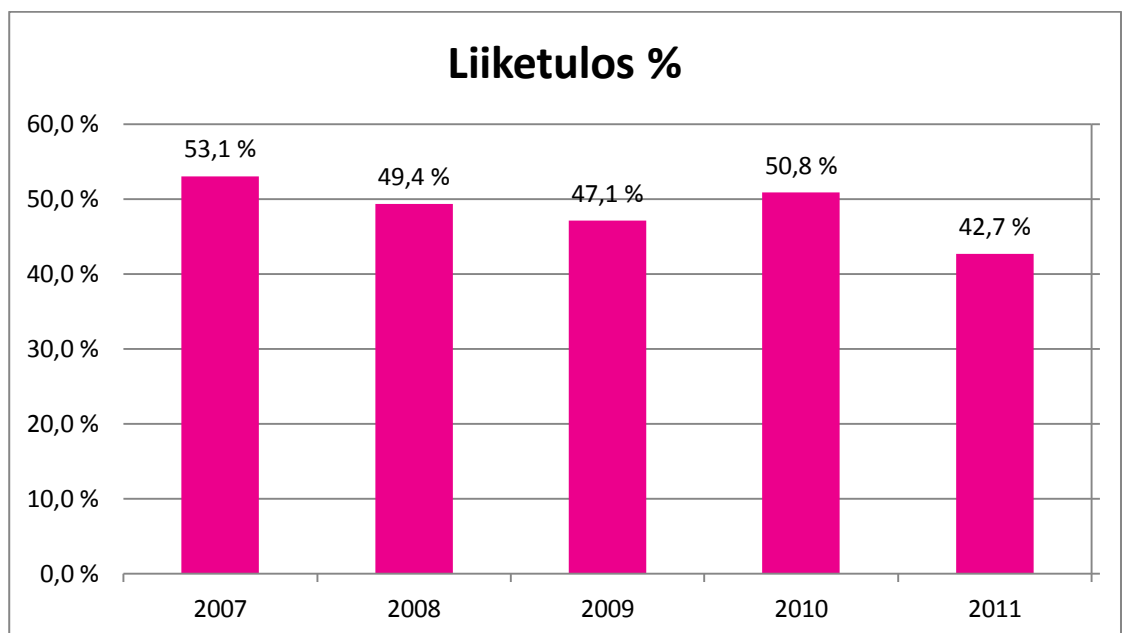
4.2 Tunnuslukuanalyysi

Kohdeyrityksen tunnuslukuanalyysissä tarkastelussa ovat kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden tunnusluvut. Lisäksi on esitetty prosenttilukumuotoinen tilinpäätös ja trendianalyysi tuloslaskelmasta ja taseesta. Kannattavuudella pyritään selvittämään yrityksen tuottavuutta. Sitä tarkastellaan liike-tulos-, nettotulos-, koko pääoman tuotto-, sijoitetun pääoman tuotto- ja oman pääoman tuotto-prosentin kautta. Seuraavassa taulukossa kaksi on esitetty kannattavuuden tunnusluvut.

TAULUKKO 2. Kannattavuuden tunnusluvut vuosilta 2007 - 2011

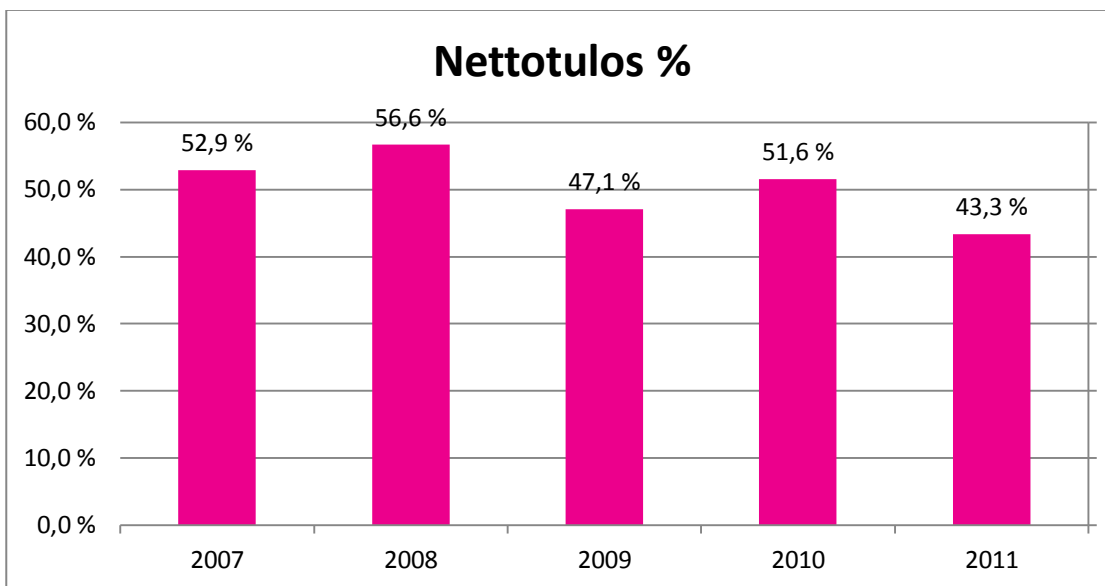
TILIKAUSI	2011	2010	2009	2008	2007
LIIKETULOS%	42,7 %	50,8 %	47,1 %	49,4 %	53,1 %
NETTOTULOS%	43,3 %	51,6 %	47,1 %	56,6 %	52,9 %
KOKO PÄÄOMAN TUOTTO%	47,3 %	53,7 %	50,1 %	83,9 %	87,8 %
SIOITETUN PÄÄOMAN TUOTTO%	52,2 %	53,9 %	52,3 %	106,9 %	104,4 %
OMAN PÄÄOMAN TUOTTO%	52,2 %	53,9 %	52,3 %	107,1 %	112,4 %

Taulukossa kaksi kannattavuuden tunnusluvut on esitetty prosenttimuotoisina. Taulukon tarkoituksena on antaa selkeä kokonaiskuva kohdeyrityksen kannattavuuden tunnusluvuista ja verrata niitä yritystutkimusneuvottelukunnan antamiin ohjearvoihin sekä olla tukena seuraavissa esitettävistä graafisista kuvioissa.

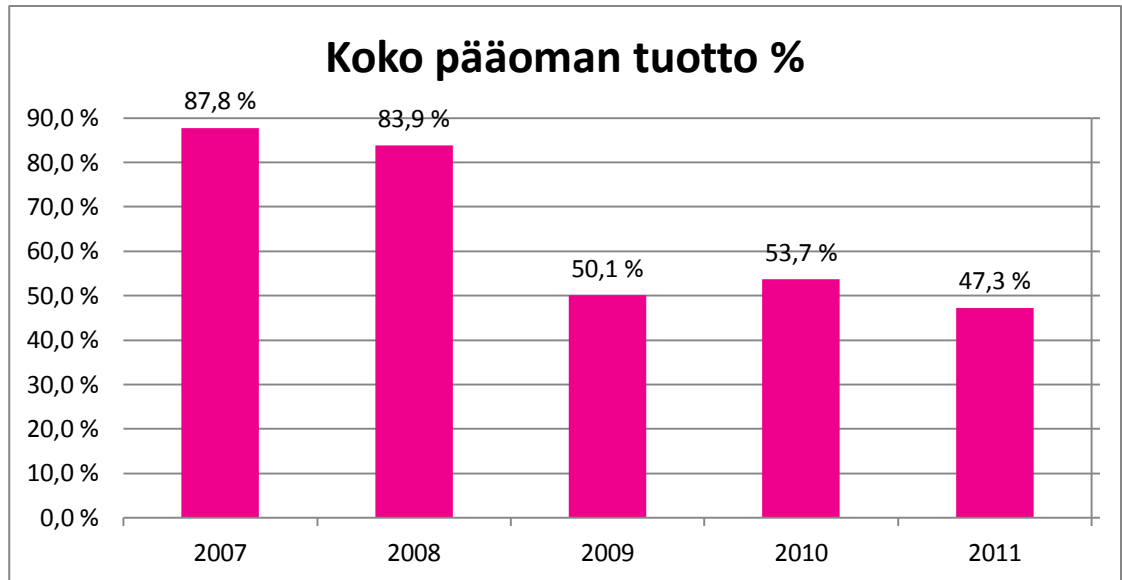
KUVIO 1. Kohdeyrityksen liiketulosprosentti vuosilta 2007 – 2011

Kuviossa yksi kohdeyrityksen liike-tulosprosentin arvot ovat väliltä 42,7 % - 53,1 %, josta näkyy, että kehitys on ollut tasaista. Arvot ovat reilusti yli yritystutkimusneuvotelukunnan antamiin ohjearvoihin, jonka mukaan yli 10 % liike-tulos on hyvä. Keskiarvoksi vuosilta 2007 - 2011 tulee 48,6 %. Hyvä tulos johtuu siitä, että liiketoiminnan tuotot ovat kattaneet erinomaisesti kulut ennen veroja ja rahoitusmenoja. Tämä tunnusluku soveltuu hyvin kohdeyrityksen kehityksen seuraamiseen, josta näkyy yrityksen tehneen hyvää tulosta.

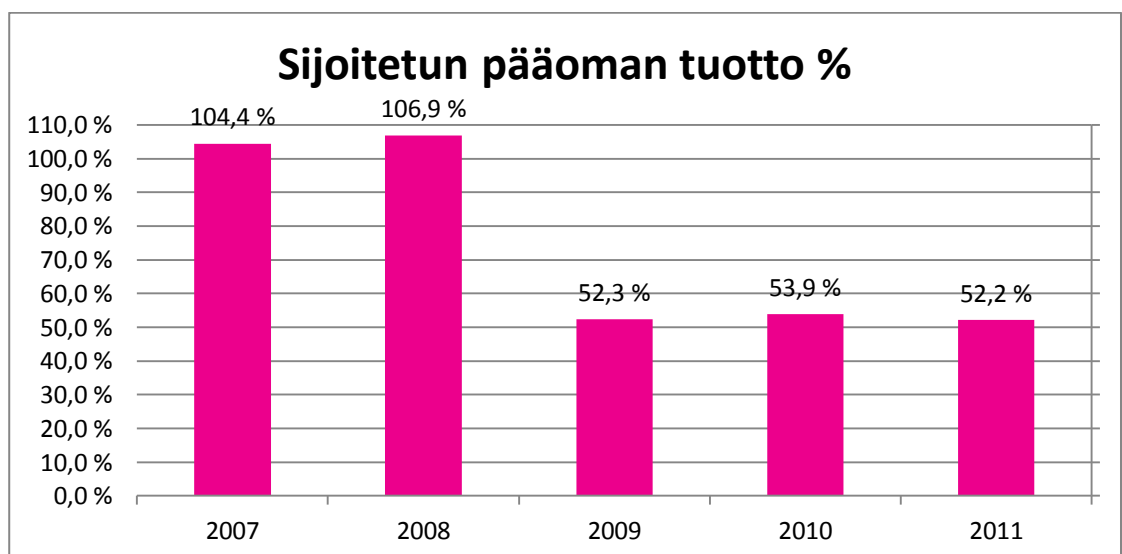
KUVIO 2. Kohdeyrityksen nettotulosprosentti vuosilta 2007 – 2011

Kuviossa kaksi kohdeyrityksen arvot ovat väliltä 43,3 % - 56,6 %. Kuvio tukee hyvin liike-tulosprosentin antamaa kuvaa kohdeyrityksen kehittymisestä. Ainoana erona on vuoden 2008 kasvu verrattuna kuvioon yksi. Tämä johtuu siitä, että korko- ja rahoitus-tuotot ovat olleet kyseisenä vuotena huomattavasti muita vuosia suuremmat. Keskiarvo vuosilta 2007 – 2011 on 50,3 %. Tämän perusteella yrityksen toimintaa voidaan pitää kannattavana nettotuloksen ollessa positiivisena.

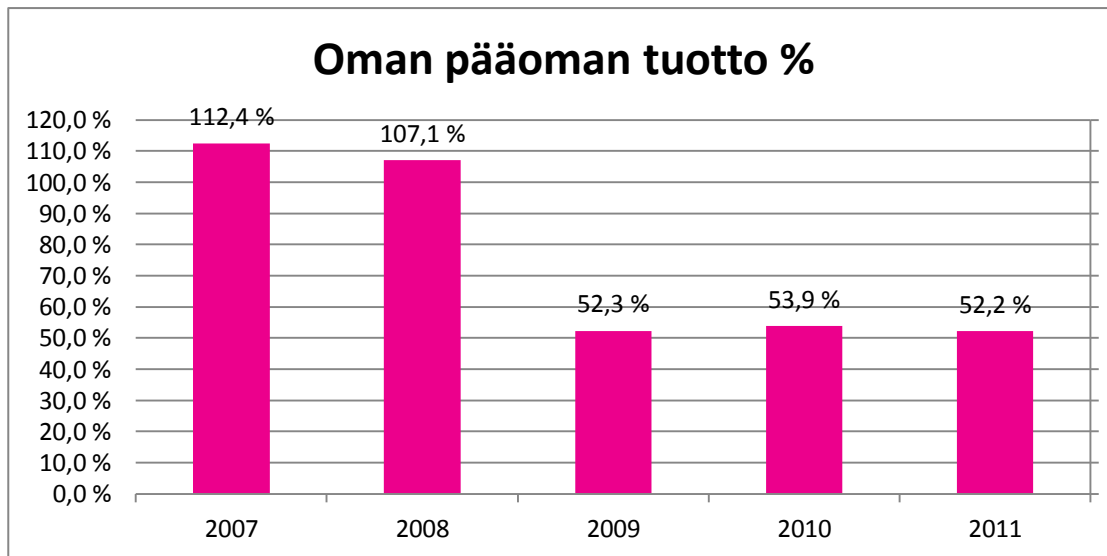
KUVIO 3. Kohdeyrityksen koko pääoman tuottoprosentti vuosilta 2007 – 2011

Kuviossa kolme koko pääoman tuottoprosenttiin otetaan huomioon tuotto omalle – ja vieraalle pääomalle. Yritystutkimusneuvottelukunnan ohjearvojen mukaan yli 10 % tuottoaste on hyvä. Keskiarvo koko pääomalle on 64,5 %, joten kohdeyrityksen pääoman tuottoaste on hyvällä tasolla. Vuosina 2007 – 2008 yrityksen tuottoaste on ollut yli 80 %, kun taas muina tarkasteluajanjaksoina tuottoaste on noin 50 %. Tämä johtuu siitä, että vuosina 2007 – 2008 nettotulos suhteessa yrityksen pääomaan on ollut suurempi kuin muina vuosina.

KUVIO 4. Kohdeyrityksen sijoitetun pääoman tuottoprosentti vuosilta 2007 – 2011

Kuviossa neljä sijoitetun pääoman tuotto prosentti kertoo yrityksen tuoton sijoitetulle, korkoa tai muuta pääomaa vaativalle tuotolle. Sijoitetun pääoman tuottoastetta voidaan pitää hyvänä, kuten koko pääoman tuottoasteessakin. Keskiarvo sijoitetulle pääomalle vuosilta 2007 -2011 on 73,9 %.

KUVIO 5. Kohdeyrityksen oman pääoman tuotto prosentti vuosilta 2007 – 2011

Kuviossa viisi oman pääoman tuotto prosentti on tarkoitettu mittaamaan yrityksen tuottoa omistajilta saaduille pääomille. Tämän vuoksi tunnusluvulle ei ole kannattavaa asettaa ohjearvoja. Kuviosta selviää, että yrityksen oman pääoman tuottoaste on ollut hyvällä tasolla. Keskiarvoksi vuosilta 2007 -2011 tulee 75,6 % ja vuosilta 2007 -2008 tuottoaste ylittää jopa 100 %.

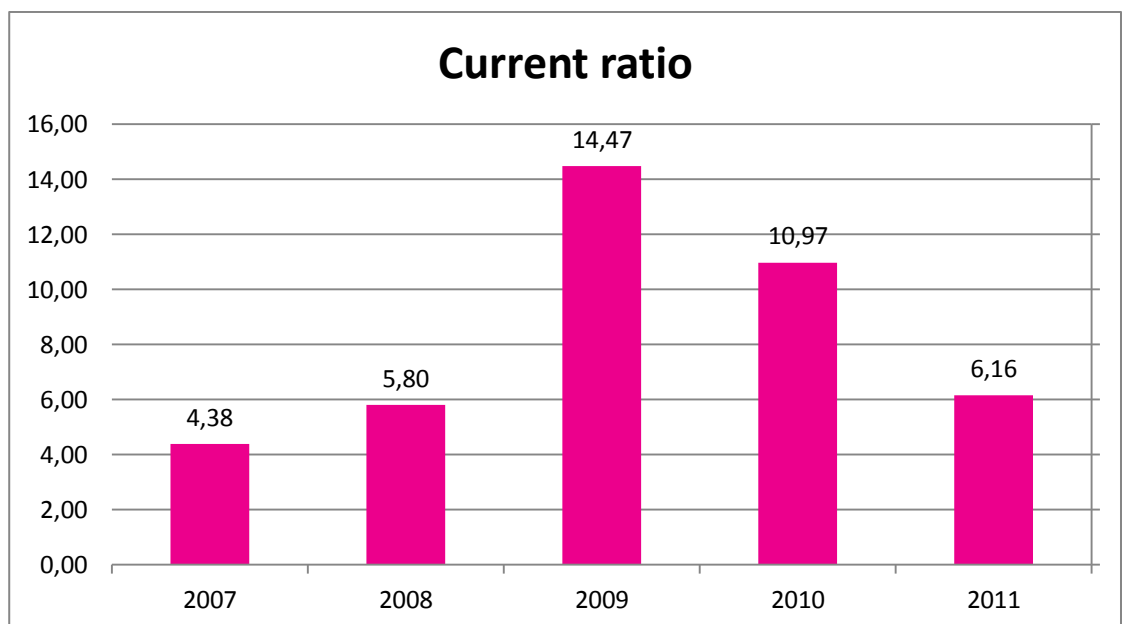
Kohdeyrityksen kannattavuuden tunnusluvuista selviää, että kannattavuus on hyvällä tasolla. Kaikilla tutkimuksessa olevilla tunnusluvuilla mitattuna yrityksen kannattavuus ylittää reilusti yritystutkimusneuvottelukunnan suosittamat ohjearvot. Pääomien tuottoasteella mitattuna vuosien 2007 -2008 arvot ovat reilusti korkeammalla tasolla kuin muina vuosina. Kohdeyrityksen kehittyminen näyttää hyvälle jatkossakin. Liiketuloksen ja nettotuloksen osalta kehitys on ollut tasaista jokaisena tarkasteluajanjaksona.

Maksuvalmiuden tunnusluvuilla selvitetään yrityksen lyhyen aikavälin likviditeetti ja velat. Kohdeyrityksen maksuvalmiutta tarkastellaan seuraavien tunnuslukujen kautta, jotka ovat koottu alla olevaan taulukkoon.

TAULUKKO 3. Maksuvalmiuden tunnusluvut

TILIKAUSI	2011	2010	2009	2008	2007
CURRENT RATIO	6,16	10,97	14,47	5,80	4,38
QUICK RATIO	6,13	10,90	14,37	5,76	4,33
NETTOKÄYTTÖPÄÄOMA%	76,3 %	88,1 %	86,9 %	55,4 %	34,4 %

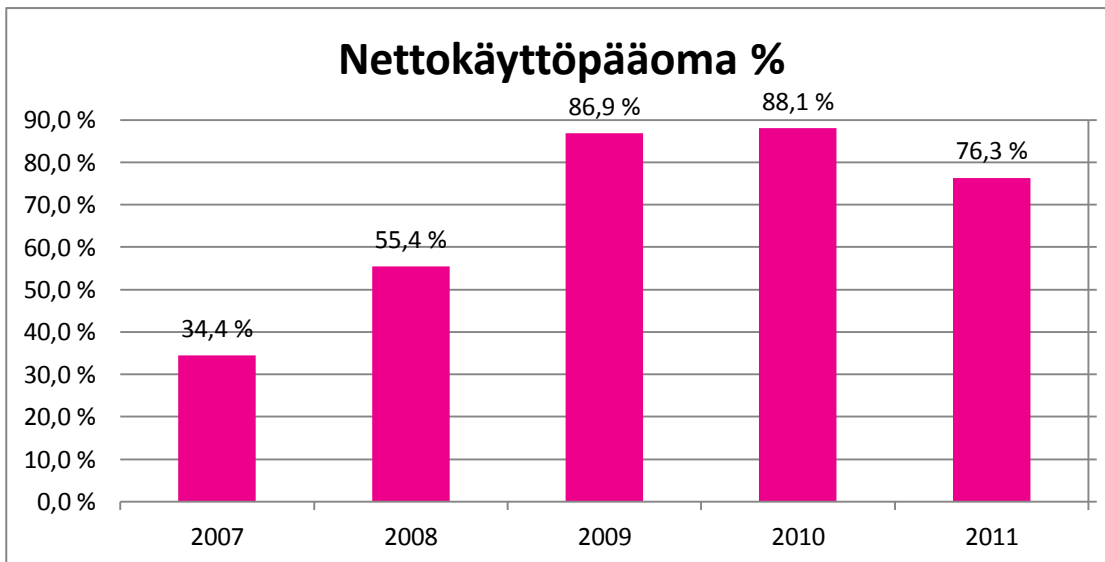
Taulukossa kolme kohdeyrityksen current ration ja quick ration arvot ovat lähestulkoon samat. Tämä johtuu siitä, että yrityksellä ei ole merkittävää vaihto-omaisuutta. Kuvioissa niitä ei ole tarpeen esitellä erikseen.

KUVIO 6. Kohdeyrityksen current ratio vuosilta 2007 – 2011

Kuviossa kuusi Yritystutkimusneuvottelukunnan ohjearvojen mukaan current ratio on hyvä, jos se on yli 2. Kohdeyrityksen maksuvalmius current ratiolla mitattuna näyttää ylittävän reilusti kyseisen ohjearvon. Vuosilta 2007 - 2011 keskiarvoksi tulee 8,36. Vuonna 2009 current ration arvo on yli 14. Tämä johtuu siitä, että kyseisenä vuonna lyhyt aikaisten velkojen määrä on ollut huomattavasti pienempi kuin muina vuosina.

Kohdeyrityksen maksuvalmiudessa on ollut aika suuriakin heittoja tarkasteluajanjaksona. Tämä johtuu juurikin käyttöpääoman ja lyhyt aikaisten velkojen eroista eri vuosien välillä. Tarkasteluajanjaksona yrityksen maksuvalmius on joka tapauksessa pysynyt todella hyvällä tasolla.

KUVIO 7. Kohdeyrityksen nettokäyttöpääomaprocentti vuosilta 2007 – 2011

Nettokäyttöpääomaprocentilla tarkastellaan yrityksen likviditeetin kehitystä liikevaihtoon. Vuosina 2007 – 2008 nettokäyttöpääomaprocentti on ollut huomattavasti matalampi kuin muina tarkasteluajanjaksoina. Tulos johtuu siitä, että kohdeyrityksen likviditeetti suhteessa liikevaihtoon on ollut pienempi kyseisinä vuosina. Kuviosta käy ilmi, että yrityksen rahavarat ovat kehittyneet vuodesta 2007 lähtien.

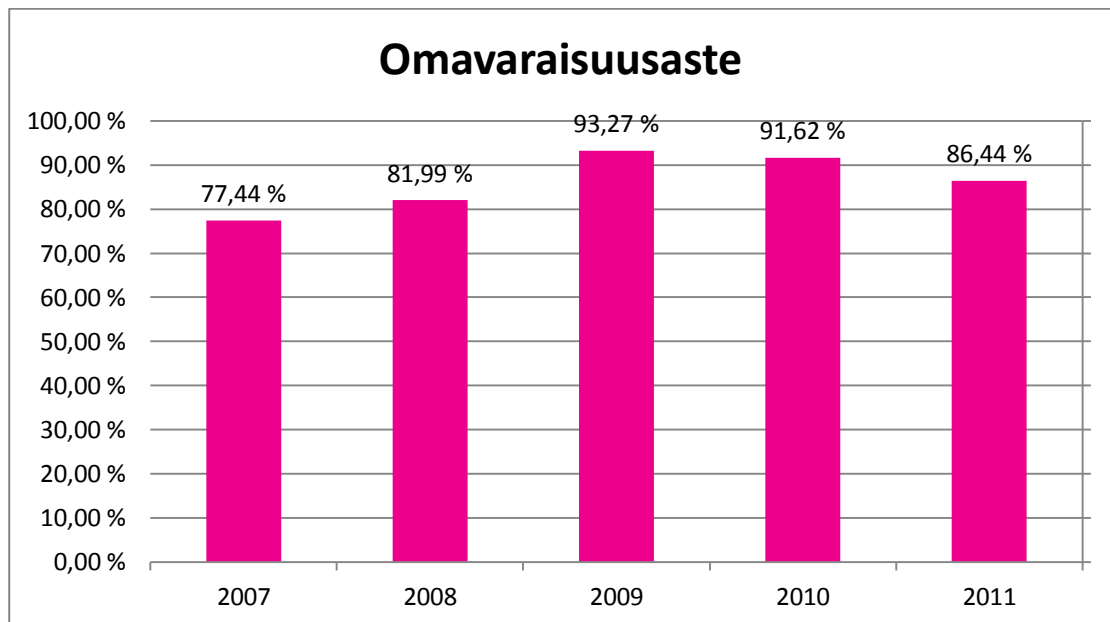
Maksuvalmiuden tunnusluvut osoittavat, että kohdeyritys selviää hyvin juoksevista lyhyen aikavälin veloista sekä ennalta arvaamattomista maksuista. Vuodet 2009 – 2010 ovat erityisesti olleet hyviä vuosia maksuvalmiutta mitattaessa.

Vakavaraisuuden tunnusluvuilla tarkastellaan yrityksen pääomarakennetta pitemmällä aikavälillä. Kohdeyrityksen vakavaraisuutta tarkastellaan omavaraisuusasteen, suhteellisen velkaantuneisuuden ja gearing-prosentin kautta. Nämä tunnusluvut ovat koottu alla olevaan taulukkoon.

TAULUKKO 4. Vakavaraisuuden tunnusluvut

TILIKAUSI	2011	2010	2009	2008	2007
OMAVARAISUUSASTE	86,44 %	91,62 %	93,27 %	81,99 %	77,44 %
SUHTEELLINEN VELKAANTUNEISUUS	13,02 %	8,89 %	6,50 %	11,64 %	17,10 %
GEARING	-92 %	-80 %	-93 %	-105 %	-61 %

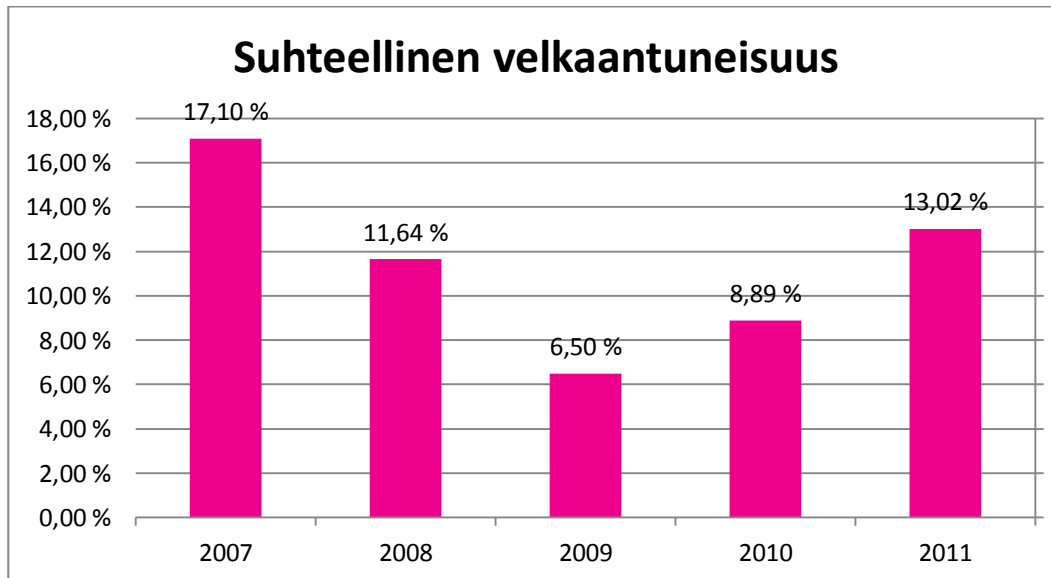
Taulukossa neljä kohdeyrityksen vakavaraisuuden tunnusluvut on esitetty prosenttimuotoisina. Taulukon tarkoituksena on tukea tunnusluvuista esitettyjä graafisia kuvioita.

KUVIO 8. Kohdeyrityksen omavaraisuusaste vuosilta 2007 – 2011

Omavaraisuusaste tarkastelee yrityksen kykyä selviytyä velvoitteistaan pitkällä aikavälillä. Yritystutkimusneuvottelukunnan ohjearvojen mukaan omavaraisuusaste on hyvä, jos se ylittää 40 %. Kohdeyrityksen omavaraisuusaste ylittää ohjearvon tarkasteluajanjaksona, joten yrityksen kykyä selviytyä velvoitteista pitkällä aikavälillä voidaan pitää hyvänä. Keskiarvo omavaraisuusasteella vuosilta 2007 – 2011 on 86,15 %. Hyvä tulos johtuu osittain siitä, että yrityksellä ei ole ollut pitkäaikaista vierasta pääomaa kuin vuonna 2007.

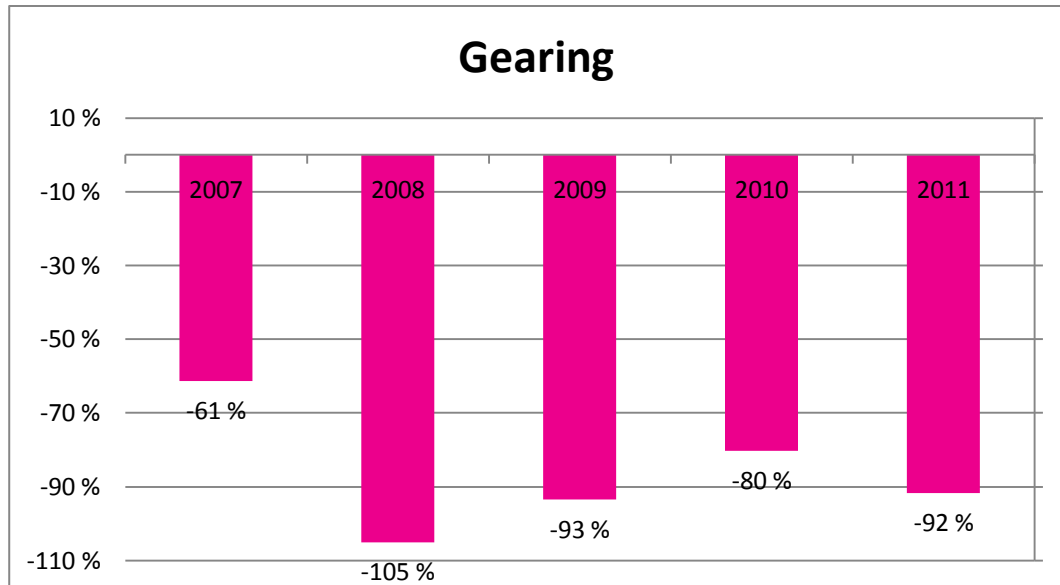
Kuviossa kahdeksan näkyy, että kohdeyrityksen kehittyminen on ollut melko tasaista. Vuosina 2007 – 2008 omavaraisuusaste on ollut hieman matalampi johtuen siitä, että oma pääoma on ollut hieman pienempi kuin muina tarkasteluajanjaksoina.

KUVIO 9. Kohdeyrityksen suhteellinen velkaantuneisuus vuosilta 2007 – 2011

Kuviossa yhdeksän kohdeyrityksen suhteellinen velkaantuneisuus on todella hyvällä tasolla verrattuna yritystutkimusneuvottelukunnan antamiin ohjearvoihin, jonka mukaan alle 40 % arvo on hyvä. Keskiarvo vuosilta 2007 – 2011 on 11,43 %. Tämä tarkoittaa sitä, että kohdeyritys kykenee selviytymään veloistaan erinomaisesti.

Kohdeyrityksen suhteellisen velkaantuneisuus on vaihdellut aika paljon tarkasteluajanjakson aikana. Vuonna 2009 ja 2010 yrityksen suhteellinen velkaantuneisuus on ollut matalimmillaan johtuen pienestä velkamäärästä suhteessa liikevaihtoon. Kuviossa näkyy, että vuonna 2007 velkojen määrä on ollut huomattavasti suurempi verrattuna liikevaihtoon.

KUVIO 10. Kohdeyrityksen gearing-prosentti vuosilta 2007 – 2011

Kuviossa kymmenen kohdeyrityksen gearing-prosentti on negatiivinen. Tämä on hyvä tilanne yrityksen kannalta, koska yrityksen velat ovat hyvin pienet verrattaessa rahavaroihin.

Kohdeyrityksen gearing-prosentissa suurin ero on vuosien 2007 ja 2008 välillä. Tilanne johtuu siitä, että vuonna 2008 yrityksellä on ollut huomattavasti enemmän rahavaroja ja lisäksi vuonna 2007 yrityksellä on ollut pitkäaikaista velkaa.

Vakavaraisuuden tunnuslukuja tarkastellessa kohdeyrityksen kyky selviytyä pitkän aikavälin velvoitteista on erinomaisella tasolla. Jokaisen tunnusluvun kohdalla arvot ovat olleet todella hyvää tasoa, joten vakavaraisuuden osalta yrityksen tilanne vaikuttaa hyvälle tulevaisuudessakin.

Prosenttilukumuotoisella tilinpäätöksellä selvitetään tuloslaskelman osalta, kuinka monta prosenttia tuloslaskelman erät ovat liikevaihdosta ja taseen osalta eriä verrataan loppusummaan. Tämän avulla voidaan tarkastella tilinpäätöserien keskinäistä suhdetta saman vuoden sisällä. (Niskanen J & Niskanen M 2000, 47.)

Alla olevissa taulukoissa viisi ja kuusi tuloslaskelma ja taseet ovat esitelty prosenttilukumuotoisina.

TAULUKKO 5. Tuloslaskelma prosenttilukumuotoisena

Tuloslaskelma (% liikevaihdosta)					
	2011	2010	2009	2008	2007
LIKEVAIHTO	100	100	100	100	100
Materiaalit ja palvelut	- 17,2	- 21,9	- 19,8	- 15,2	- 15,0
Henkilöstökulut	- 32,3	- 19,5	- 18,8	- 30,1	- 25,5
Poistot ja arvonalentumiset	- 2,1	- 0,5	- 0,8	- 1,3	- 1,2
Liiketoiminnan muut kulut	- 6,3	- 8,1	- 13,6	- 4,9	- 5,7
Muut korko- ja rahoitustuotot	0,7	0,7	-	7,4	0,1
Korko- ja muut rahoituskulut	-	- 0,0	- 0,0	- 0,1	- 0,2
TILIKAUDEN VOITTO	42,8	52,3	54,4	56,1	47,3

Tarkasteluajanjaksolla suurimpia kulueriä ovat olleet materiaalit ja palvelut sekä henkilöstökulut. Vuosina 2008 ja 2011 henkilöstökulut ovat olleet noin kolmanneksen liikevaihdosta. Tilikauden voittoprosentti on pysynyt noin 50 % liikevaihdosta tarkasteluajanjaksolla, joka kuvaa kohdeyrityksen hyvää taloudellista tilannetta.

TAULUKKO 6. Taseet prosenttilukumuotoisena

Taseet (% taseen loppusummasta)					
	2011	2010	2009	2008	2007
VASTAAVAA					
Aineelliset hyödykkeet	6,4	1,4	2,5	3,3	4,1
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	6,4	8,1	2,5	3,3	24,6
Aineet ja tarvikkeet	0,5	0,5	0,7	0,7	0,8
Myyntisaamiset	15,4	17,9	9,6	16,3	20,9
Rahat ja pankkisaamiset	77,7	73,5	65,1	79,7	53,7
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	93,6	91,9	97,5	96,7	75,4
VASTAAVAA YHTEENSÄ	100	100	100	100	100

	2011	2010	2009	2008	2007
VASTATTAVAA					
Muu oma pääoma	- 39,2	- 28,0	- 41,2	- 65,8	- 45,5
Edellisten tilikausien voitto	36,8	-	77,6	60,9	36,0
Tilikauden voitto	43,7	49,3	56,4	80,3	78,9
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	84,8	91,6	93,3	75,8	69,9
Ostovelat	0,3	0,2	0,5	-	1,3
Muut lyhytaikaiset velat	4,6	4,3	3,1	4,8	5,2
Siirtovelat	8,4	3,9	3,1	11,8	9,4
Lyhytaikaiset velat yhteensä	13,3	8,4	6,7	16,7	15,9
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	15,2	8,4	6,7	16,7	21,5
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	100	100	100	100	100

Taseen vastaavaa – puolen pysyvät vastaavat vuonna 2007 ovat olleet huomattavasti muita vuosia suuremmat johtuen yrityksen sijoituksista. Rahat ja pankkisaamiset kattavat suurimman osan vastaavaa – puolen loppusummasta.

Taseen vastattavaa – puolella oman pääoman suhde verrattuna vieraaseen pääomaan on paljon suurempi. Tämä on hyvä asia, koska yrityksen velkojen osuus on pieni suhteutettuna omaan pääomaan.

Trendianalyysissä varhaisimman vuoden arvoksi merkitään 100. Tämä tarkoittaa perusvuotta, jonka arvoa verrataan myöhempien vuosien toteutuneisiin arvoihin tilinpäätöserien välillä. (Niskanen J & Niskanen M 2000, 50.)

Taulukoissa seitsemän ja kahdeksan tuloslaskelman ja taseen erät on esitetty prosenttitrendeinä. Perusvuotena on 2007.

TAULUKKO 7. Tuloslaskelman prosenttitrendit vuosilta 2007 - 2011

Tuloslaskelmaerien %-trendit (2007 = 100)					
	2011	2010	2009	2008	2007
LIKEVAIHTO	102,7	83,0	68,9	97,9	100
Materiaalit ja palvelut	97,3	132,9	91,9	99,3	100
Henkilöstökulut	129,7	63,5	50,8	115,1	100
Poistot ja arvonalentumiset	180,4	35,7	47,6	106,9	100
Liiketoiminnan muut kulut	114,0	117,6	163,6	83,7	100
Muut korko- ja rahoitustuotot	855,5	753,3	-	9 042	100
Korko- ja muut rahoituskulut	-	1,8	2,2	46,0	100
TILIKAUDEN VOITTO	92,8	91,8	79,2	116,0	100

Vuonna 2011 liikevaihto on kasvanut 2,7 prosenttiyksikköä perusvuoteen verrattuna ja samalla henkilöstökulut, poistot ja arvonalentumiset sekä liiketoiminnan muut kulut ovat kasvaneet perusvuodesta. Liikevaihto, henkilöstökulut sekä poistot ja arvonalentumiset vuosina 2009 – 2010 ovat olleet huomattavasti pienempiä perusvuoteen verrattuna. Muut korko- ja rahoitustuotot ovat kasvaneet huomasti perusvuoteen verrattuna. Tämä johtuu siitä, että vuonna 2007 muita korko- ja rahoitustuottoja on ollut hyvin vähän. Tilikauden voitto tarkasteluajanjaksolla näyttää pysyneen melkein samana.

TAULUKKO 8. Taseen prosenttitrendit vuosilta 2007 - 2011

Tase-erien %-trendit (2007 = 100)					
VASTAAVAA	2011	2010	2009	2008	2007
Aineelliset hyödykkeet	258,1	51,0	68,1	90,7	100
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	43,4	48,4	11,4	15,3	100
Aineet ja tarvikkeet	105,3	100,3	100,3	103,6	100
Myyntisaamiset	123,9	125,6	50,8	88,8	100
Rahat ja pankkisaamiset	242,2	200,8	134,1	169,1	100
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	208,1	179,0	143,2	146,2	100
VASTAAVAA YHTEENSÄ	167,5	146,8	110,8	114,0	100

VASTATTAVAA	2011	2010	2009	2008	2007
Muu oma pääoma	144,4	90,4	100,2	164,9	100
Edellisten tilikausien voitto	171,0	-	238,4	192,6	100
Tilikauden voitto	92,8	91,8	79,2	116,0	100
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	203,2	192,4	147,7	123,6	100
Ostovelat	37,1	16,8	45,2	-	100
Muut lyhytaikaiset velat	147,6	121,0	65,6	105,1	100
Siirtovelat	150,5	61,6	36,7	144,3	100
Lyhytaikaiset velat yhteensä	140,1	77,4	46,9	119,4	100
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	118,3	57,1	34,6	88,2	100
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	167,5	146,8	110,8	114,0	100

Taulukossa kahdeksan näkyy vastaavaa – puolen osalta, että kohdeyrityksen omaisuus on kasvanut lähes 1,7-kertaiseksi. Pysyvät vastaavat ovat tippuneet yli puolella, kun taas vaihtuvat vastaavat ovat kasvaneet yli kaksinkertaisesti perusvuoteen verrattuna.

Vastattavaa – puolella oma pääoma on kaksinkertaistunut. Vieraan pääoman osuus on kasvanut lähes 20 prosenttiyksikköä perusvuoteen verrattuna.

Prosenttilukumuoitoisesta tilinpäätöksestä ja trendianalyysistä voidaan nähdä samankaltaisia arvoja ja, että ne tukevat osaltaan toisiaan yrityksen sisäisten tilinpäätöserien tarkastelussa.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET JA ARVIOINTI

Opinnäytetyön tavoitteena oli selventää yrittäjälle hänen yrityksensä taloudellista tilannetta tunnuslukuanalyysin avulla. Tarkasteluajanjakso sijoittui vuosien 2007 – 2011 välille. Tarkasteluajanjakson tilinpäätösten perusteella yrityksen taloudellinen tilanne vaikuttaa hyvälle. Opinnäyteyössä tätä johtopäätöstä tukevat tarkemmassa tutkinnassa olleet kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden tunnusluvut.

Tunnuslukuanalyysissä selvisi, että yrityksen kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden tunnusluvut ylittivät reilusti yritystutkimusneuvottelukunnan antamat ohjearvot. Tämän perusteella yrityksen taloudellista tilannetta voidaan pitää todella hyvällä tasolla. Osaltaan yrityksen tunnuslukuihin vaikuttaa se, ettei veroja ole otettu huomioon. Kohdeyritys on kommandiittiyhtiö, joten omistaja maksaa verot ja näin ollen niitä ei ole merkitty taseeseen.

Yrityksen kannattavuuden mittareina olivat liike-tulos-, nettotulos-, koko pääoman tuotto-, sijoitetun pääoman tuotto- ja oman pääoman tuotto-prosentit. Liike-tulos- ja nettotulos-prosentit osoittivat, että yrityksen kehitys on ollut tasaista. Pääoman tuottoa mitattaessa vuodet 2007 – 2008 nousivat esiin reilusti muita vuosia paremmalla tuottoasteella johtuen oikaistun taseen tuloksista suhteutettuna yrityksen pääomiin.

Maksuvalmiuden mittareina toimivat current ratio, quick ratio ja nettokäyttöpääoma-prosentti. Tunnuslukuista saatujen tulosten perusteella yritys kykenee selviytymään erinomaisesti lyhyen aikavälin velvoitteista sekä yllättävistä kuluista.

Vakavaraisuutta mitattiin omavaraisuusasteen, suhteellisen velkaantuneisuuden ja gearing -prosentin kautta. Tulosten perusteella yrityksen kyky suoriutua pitkän aikavälin velvoitteista on hyvä. Tämä johtuu siitä, että yrityksen oma pääoma pystyy kattamaan velat myös huonoina aikoina ja ettei yrityksellä ole ollut pitkäaikaista velkaa kuin vuonna 2007. Vakavaraisuuden niin kuin muidenkin tunnuslukujen osalta yrityksen tilanne on vakaalla pohjalla ja näiden tunnuslukujen perusteella voi päätellä yrityksen tilan olevan positiivinen tulevaisuutta ajatellen.

Arviointi

Koen, että opinnäytetyön tekeminen vahvistaa osaamistani koulussa opittujen tieto / taito valmiuden kehittämisessä. Pääpaino oman kehitykseni kannalta liittyivät Excel – taulukkolaskentaohjelman käyttöön ja tilinpäätöksien tulkinnan kehittymiseen.

Teorian osalta opinnäytetyössä pyrin ottamaan esiin oleelliset asiat. Tämä onnistui hyvin käyttämäni kirjallisuuden avulla. Yrityksen tunnuslukuanalyysiä tehdessä käytin Excel – taulukkolaskentaohjelmaa, jolla tein tuloslaskelman ja taseen oikaisut sekä opinnäytetyössä näkyvät graafiset kuviot ja taulukot. Tämä oli eniten aikaa vievä osuus työssäni.

Hankalinta työssäni oli itse työprosessin aloittaminen ja kuinka saisin yhtenäisen linjan työlleni. Muita ongelmakohtia työssä ilmeni analysoidessa tunnusluvuista saatuja tuloksia. Eli miten saisin esitettyä graafiset kuviot mahdollisimman selkeästi ja ymmärrettävästi.

Uskon, että opinnäytetyöstä on hyötyä yrittäjälle. Opinnäytetyö helpottaa seuraamaan yrityksen taloudellista tilannetta ja sen kehittymistä. Työn tekeminen oli vaivatonta ja mielenkiintoisin osa-alue liittyi yrityksen tunnuslukuanalyysiin laskemiseen ja tulkinnaan.

LÄHTEET

Kallunki, J-P., Kytönen. E. 2002

Uusi tilinpäätös analyysi, Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä

Leppiniemi, J., Kykkänen. T. 2010

Kirjanpito, tilinpäätös ja tilinpäätöksen tulkinta. WSOY, Juva

Leppiniemi, J., Leppiniemi R. 2009

Hyvä tilinpäätöskäytäntö. WSOY, Juva

Niskanen, J., Niskanen, M. 2000

Yritysrahoitus. Edita, Helsinki

Niskanen, J., Niskanen, M. 2003

Tilinpäätösanalyysi. Edita, Helsinki

Salmi, I., Rekola-Nieminen, L. 2004

Tilinpäätöksen rakentaminen ja tulkinta. Edita, Helsinki

Tilastokeskus, luettu 16.4.2012

www.tilastokeskus.fi

Vilkkumaa, M. 2011

Yrityksen menestyksen mittarit – tunnusluvut, yrityksen hinnan määrittäminen & tilinpäätösanalyysi. Yrityskirjat Oy, Helsinki

Yritystutkimusneuvottelukunta. 2005

Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi. Gaudeamus, Helsinki

